

Отже, Миколаївська область має різноманітну історико-культурну спадщину, достатньо високий природно-рекреаційний потенціал. Туризм сьогодні перетворився на науку та здійснює вплив на різні сторони життя суспільства, охоплює соціальні процеси.

Список використаних джерел:

1. Курепін В. М., Веліховська А. Б. Екологічний туризм на Миколаївщині: нові обрії // *Academician Leo Berg – 140 years: Collection of Scientific Articles, Bendery, March 12, 2021, Bendery. Moldova : Eco-TIRAS International Association of River Keepers, 2021. С. 145-150. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8860>.*

2. Курепін В. М. Збереження біорізноманіття гранітно-степового Побужжя // *Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України : матеріали I міжнар. наук.-практ. онлайн-конференції, м. Київ, 15 березня 2021 року. Київ: ІТТА, 2021. С. 42-44. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8909>.*

3. Курепін В. М. Збереження природньо-архітектурного комплексу у зоні впливу Южноукраїнської атомної електростанції / *Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України : матеріали I міжнар. науково-практичної он-лайн-конференції, м. Київ, 15 березня 2021 року. Київ: ІТТА, 2021. С. 44-45. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8910>.*

4. Бурцева П. М. Ландшафтне різноманіття Миколаївської області: ландшафтний парк «Тулігульський» // *Academician Leo Berg – 140 years: Collection of Scientific Articles, Bendery, March 12, 2021, Bendery. Moldova : Eco-TIRAS International Association of River Keepers, 2021. С. 89-93. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8861>.*

ПЕРСПЕКТИВИ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Куліш І.М., канд. держ. упр., старший науковий співробітник
*Державна установа «Інститут регіональних досліджень
ім. М.І. Долишнього Національної академії наук України»*

Сучасний ринок туристичних послуг розвивається та функціонує в умовах великої конкуренції, як між туристичними операторами, так і між власниками туристичних об'єктів. Кожний такий об'єкт намагається запропонувати неповторні можливості для споживача своїх послуг. Європейські фахівці з туризму ділять усю систему підприємництва у туризмі на дві частини: туристична індустрія та індустрія гостинності. Туристична індустрія, згідно із цією точкою зору, включає індустрію розваг, турсервіс, туристичні агенції, транспорт, екскурсійно-пізнавальні організації. Індустрія гостинності включає індустрію послуг, індустрію розміщення та індустрію харчування [1, с. 11].

Природні особливості, багаті етнічна та історична спадщина, специфічні традиції життя в українському селі є тими сприятливими чинниками, які необхідні для розвитку і такого виду туризму як сільський. Сільський туризм органічно поєднує обидві системи підприємництва у туризмі, окрім того, для його розвитку в Україні є багато передумов. Однією з таких сприятливих обставин є багатий природно-заповідний фонд (далі – ПЗФ). Унікальні

природні умови створюють великі можливості для функціонування сільського туризму в Україні. Проте, на жаль, вони використовуються у дуже малих обсягах. [2, с. 81].

На територіях, які віднесені до ПЗФ, розташовані сільські населені пункти і, виходячи з потенціалу природних та людських ресурсів, можна було б очікувати активного розвитку сільського туризму, особливо зваживши на те, що практично усі природні, біосферні заповідники та національні природні парки містять забудовані сільськогосподарські землі. Тобто у наявності є усе те, чого потребують споживачі, 121 вибираючи серед великої кількості пропозицій на ринку туристичних послуг, відсутня лише відповідна ініціатива. Сільський туризм виник у Великобританії, саме тут розташована штаб-квартира організації «World Wide Opportunities on Organic Farms» (далі – WWOOF) (англ. – Всесвітні широкі можливості на органічних фермах), яка була заснована у 1971 р. з ініціативи Сью Коппарда (Sue Coppard). На сьогодні до організації входить близько 6000 фермерів з 80 держав [3].

Серед інших є відділення і в Україні [4]. У вересні 2012 р. на цій вебсторінці не було жодної пропозиції сільського туризму в Україні, станом на листопад 2015 р. їх з'явилось шість, тобто, динаміка за три роки не оптимістична. Громадська організація «Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні» (далі – Спілка) створена у 1995 р., згідно свого статуту, займається пропагуванням сільського зеленого туризму. Ця організація має свій вебсайт, на якому розміщений каталог садиб сільського зеленого туризму та друкує журнал «Туризм сільський зелений» [5].

Виходячи із аналізу послуг, котрі пропонуються садибами сільського зеленого туризму, даний вид туризму лише умовно може бути віднесений до категорії «сільський туризм». Сутністю сільського туризму, згідно з однією із головних засад його основоположника – WWOOF, є обмін: у обмін на роботу, яку виконують добровольці на органічних фермах, господарі садиб пропонують харчування, проживання та можливості ознайомитися з органічним способом життя [6].

Таким чином, можна зробити висновок, що у означеному вище вигляді (за WWOOF), сільський туризм в Україні практично не функціонує, адже туристам пропонується відпочинок, у окремих випадках прогулянки і майстер-класи з писанкарства, ткацтва тощо. Обмежений розвиток сільського туризму означає втрату можливостей додаткового фінансування об'єктів ПЗФ України. Взаємовигідна співпраця не лише принесла б прибутки, але і скоротила б видатки, наприклад, на рекламу та пропаганду цього виду туризму, як в Україні, так і за кордоном. Відповідно зросли б і прибутки об'єктів ПЗФ за рахунок надання рекреаційних послуг. Не можна залишати поза увагою і супутні туризмові напрямки, такі як: готельне господарство, об'єкти громадського харчування, транспортна сфера тощо.

Окремо необхідно наголосити на можливості використання у туристичній сфері такого потужного ресурсу, як велика кількість різноманітних народних ремесел, які є «живими» в українському селі, і на відновлення яких у державах

світу і їх об'єднаннях, наприклад, Європейському Союзу, виділяються чималі кошти з національних бюджетів.

Список використаних джерел:

1. Воскресенский В. Ю. *Международный туризм*. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2006. 255 с.
2. Куліш І. М. *Екологічний туризм як чинник розвитку сільських територій України. Економіка АПК. Міжнародний науково-виробничий журнал*. – 2013. – № 2. – С. 80-85. 122 3. WWOOF - World Wide Opportunities on Organic Farms [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.wwoof.org/>.
4. WWOOF in Ukraine. – URL: <http://www.expatsblog.com/en/classifieds/europe/ukraine/wwoof.html>.
5. *Сільський зелений туризм*. URL : <http://www.greentour.com.ua/ukrainian/1/>.
6. *A brief history of WWOOF*. URL : <http://www.wwoof.org/history.asp>.

СІЛЬСЬКИЙ ТУРИЗМ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Миронов Ю.Б., канд. екон. наук, доцент
Львівський торговельно-економічний університет
Придак В.П., директор
Національного природного парку «Сколівські Бескиди»

Напрямок розвитку туризму, який є відносно безпечним для довкілля в контексті мінімального негативного впливу та відповідає принципам концепції сталого розвитку територій, є сільський туризм як специфічна форма туризму, яка включає комплекс усіх видів діяльності та аспектів інтегрованого туристичного продукту, таких як відпочинок на селі, насолода довкіллям, природою, спокоєм сільської місцевості, вивчення аграрних ремесел, традицій тощо. З огляду на глобальну економічну динаміку, планування та програмування для розвитку сталого сільського туризму є одним із нових викликів для зміцнення та відродження земель, які в іншому випадку не є конкурентоспроможними [1; 2].

Розширення пропозиції туристичних подорожей та використання природних ресурсів для туристичного виробництва в останні десятиліття викликали низку негативних зовнішніх ефектів, пов'язаних із забрудненням навколишнього середовища та виникненням можливих загроз для природної і культурної спадщини. Як одна з найпотужніших галузей економіки зі значними економічними результатами, туризм несе важливу екологічну відповідальність, завдяки чому нині все частіше аналізується так званий екологічний вимір туризму у функції цілісного сталого розвитку. Однією з передумов розвитку туризму є здорове природне та людське довкілля, що також закладено в концепції сталого розвитку для досягнення відповідального функціонування галузі з метою збереження навколишнього середовища як ресурсу туристичного продукту.

Сталий розвиток означає нову філософію розвитку, засновану на збереженні навколишнього середовища, енергоефективності, безпечності